

A SURVEY ON THE ADJUSTMENT OF PRIMARY FIRST GRADE STUDENTS TO SCHOOL *

(İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKULA UYUMLARI ÜZERİNE BİR
İNCELEME)

Ferhat ENSAR¹
Uygar KESKİN²

ABSTRACT

This study aims to determine if there are any significant differences in socio-emotional school adjustments of the students in the first grade of primary school in terms of several variables. In the study, teachers are asked to fill in two different forms. One of them is Marmara Socio-Emotional Adjustment Scale. And the other one is the Student Personal Information Form developed by the researcher in order to determine variables affecting socio-emotional adjustment levels of students to the school. The study data were gathered through the scales and forms filled by the teachers for 609 students in the first grade of primary school. Then, these data were analyzed in a computer by using SPSS 16.0 package program. In the study, all the statistical procedures were tested bidirectionally and significance level was accepted as .05. The findings of the study indicate no significant difference in the levels of socio-emotional adjustment of students to school in terms of gender. Social emotional adjustment level of students aging 66-72 months is found higher than that of students aging 60-66 months. Socio-emotional adjustment level of students attended pre-school education is discovered to be higher than that of students that didn't attend pre-school education. Furthermore, it is revealed that socio-emotional adjustment levels of students from families with higher income are higher than that of students from families with lower income, and that the increasing levels of family income proved to have a positive impact on the socio-emotional adjustment levels of students.

Keywords: Age of enrolment in the first grade, socio-emotional adjustment, school readiness.

ÖZET

Bu araştırmada ilkokul birinci sınıfta okuyan öğrencilerin çeşitli değişkenler açısından okula sosyal duygusal uyumlarında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmenlerden iki form doldurmaları istenmiştir. Bunlardan ilki Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği'dir. Diğeri ise öğrencilerin sosyal duygusal uyum düzeyini etkileyen değişkenleri belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Öğrenci Kişisel Bilgi Formu'dur. Öğretmenler tarafından 609 ilkokul birinci sınıf öğrencisi hakkında doldurulan ölçek ve formlar araştırmanın verilerini oluşturmuştur. Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 16.0 paket programında çözümlenmiştir. Araştırmada, tüm istatistiksel işlemler çift yönlü olarak sınanmış ve anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre cinsiyet değişkeni açısından öğrencilerin, sosyal-duygusal uyum düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamaktadır. 66-72 aylık öğrencilerin sosyal duygusal uyum düzeyi 60-66 aylık öğrencilere göre yüksek çıkmıştır. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeyleri, almayan öğrencilere göre yüksek çıkmıştır. Aile gelir durumu yüksek olan öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeylerinin, aile gelir durumu düşük olanlara göre yüksek olduğu, aile gelir durumu arttıkça sosyal duygusal uyumun öğrencinin lehine artış gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: İlkokul birinci sınıf kayıt yaşı, sosyal-duygusal uyum, hazırbulunuşluk.

* Bu çalışma Yrd. Doç. Dr. Ferhat Ensar danışmanlığında Uygar Keskin tarafından yapılan yüksek lisans tezinin verilerinden üretilmiştir.

¹ Yrd. Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi, fensar@yahoo.com.tr

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Tacirler Eğitim Vakfı İlkokulu, uygarkeskin@hotmail.com

SUMMARY

Introduction

The first grade of the primary school is critically important, as the foundation of basic skills and knowledge to be used by the students throughout their lives is laid in that period (Temur, Özyeğit, Divrenge, Özkara & Ayyıldız, 2012). The education provided in their school life following that period aims to support students to develop their abilities, and transform them into self-sufficient individuals; and to remove any obstacles likely to prevent them from becoming individuals that are endowed with social skills as well as social consciousness skills, and are beneficial to the humankind (Yavuzer, 2009). Attainment of all these objectives is only possible with socio-emotional adjustment of each child to the system in other words to the school. Therefore, socio-emotional adjustment to school is deemed as the most important step at the beginning of education life.

The following factors play an important role in school preparedness and school adjustment of a child: pre-school attendance, importance attached by the parents to the school, and socio-economic opportunities provided to the child (Yavuzer, 2009). Furthermore, students can adjust to school more easily if they have reached the suitable learning and comprehension level for their ages in terms of their mental abilities by the time they start school, and if they receive education in an environment suitable for their ages (Ahmetoğlu, 2004; Yörükoğlu, 2013). In the literature, it is suggested that several variables have an impact on adjustment to school; particularly the role of teachers, peers, and parents in this process is emphasized (Önder & Gülay, 2010). Age is another variable considered to be important for adjustment to school. Ability of children to exhibit the expected behaviour is directly related to whether they reach the age or maturity to be able to learn.

In Turkey, with the recent arrangement in education, the age of schooling was reduced to six. According to this arrangement, enrolment of children aging between 60 and 66 months is optional depending on the decision of their parents. However, enrolment of children aging between 66 and 72 months is mandatory. Therefore, children aging between 60 and 72 months, who must have received pre-school education at the same ages before this arrangement, were enrolled in the first grade of primary school in the academic year of 2012-2013 when this study was performed.

Given the fact that socio-emotional adjustment to school has a determinative impact on future self-concept, academic performance and psychological health of the students (Demoulin, 2000); it is apparent that there is a huge need for studies on school adjustment levels of the students in the first grade of primary school. Therefore, new studies to be performed on the impacts of socio-emotional adjustment levels of students on their adjustment to school will make contribution to making some novel evaluations by also benefiting from various findings revealed with different studies on the subject.

Purpose

This study analyzes if socio-emotional adjustment levels of students that have started the primary school at an age ranging between 60-66 months and 66-72 months and that are now studying in the first grade of primary school differ according to their genders, ages, preschool attendance and income levels of their families. The following questions are attempted to be answered:

1. Does socio-emotional adjustment level of students in the first grade of primary school differ according to the variable of gender?
2. Does socio-emotional adjustment level of students in the first grade of primary school differ according to the variable of age?
3. Does socio-emotional adjustment level of students in the first grade of primary school differ according to the variable of preschool attendance?
4. Does socio-emotional adjustment level of students in the first grade of primary school differ according to the variable of family income level?

Method

This study is a quantitative study performed on the basis of descriptive correlational model, one of the general descriptive research models. Descriptive correlational models aim to determine the presence and/or the degree of a covariance/ relationship between two or more variables (Karasar, 2003).

Population of the study consists of students aging between 60-66 months and 66-72 months and enrolled in the first grade of primary schools in Sultangazi district of Istanbul province. And the sample of the study consists of 609 students enrolled in the first grade of 10 public primary schools located at the same district.

Two different data collection instruments were used to collect data for this study. (a) Personal Information Form was prepared to gather information on gender, age range, number of siblings, preschool attendance, and family income level of the students involved in the study. (b) Marmara Socio-Emotional Adjustment Scale (MSEAS) was developed by Güven et. al. with an aim of identifying socio-emotional adjustment levels of children at the age of 7 (Güven et. al., 2004). In addition, Işık (2006) tested the validity and reliability of this scale for children at the ages of 5 and 6. As a result of the factor analysis, 36 items of the scale were reduced to 19 items. Scale sub-dimensions defined by the factors are as follows:

1. Suitable behaviours for the requirements of social life (9 items);
2. Suitable reactions to the social situations (4 items);
3. Interaction with the peers (3 items);
4. Adoption of a positive attitude towards the social environment (3 items).

Each item in the scale was evaluated with the words of “Always”, “Sometimes” and “Never”. An increase in the scores obtained from the scale also refers to an increase in socio-emotional levels of the children. It is possible to evaluate the scale both in terms of the total score and also for the sub-dimensions of the scale.

Data collection instruments of the study were given to the first grade teachers in the selected schools in June 2013, and teachers were asked to fill in these forms.

The data gathered within the scope of this study were transferred into computerized environment and analysed through SPSS 16.0 package programme. In the study, all the statistical procedures were tested bidirectionally; and statistical significance level was accepted as .05.

In order to determine if the socio-emotional adjustment levels of the students differ according to their genders, ages and preschool attendance, t test was used in independent groups; while one-way variance analysis (ANOVA) was used to determine if it differs according to the variable of number of siblings. However, as the data do not exhibit a normal distribution, Kruskal Wallis-H Test was used in order to determine if the socio-emotional adjustment scores of students differ depending on the income level of their families or not. Once the groups were discovered to differ from each other as a result of the t test and Kruskal Wallis-H test; with an aim of determining the groups that created this difference, Post-Hoc tests were employed following ANOVA test while Mann Whitney-U tests were applied after Kruskal Wallis-H tests.

Results and Discussion

In this study analyzing socio-emotional adjustments of the students in the first grade of primary schools in terms of different variables, it was found that their social adjustment scores do not change depending on the variable of gender. Likewise, other relevant studies in the literature reported similar evidences (Günindi, 2008; Sarı, 2007; Kurt, 2007). However, Özgülük (2006) and Kotil (2010) detected a significant gender-based difference in the scale sub-dimension entitled suitable behaviours for the requirements of social life although their findings on the other sub-dimensions are in parallel to the results of this study.

In the study, students enrolled in the first grade of primary school were grouped into two according to their age ranges as 60-66 months and 66-72 months. As a result, it was observed that socio-emotional adjustment scores of these two groups differ significantly in favour of the students aging 66-72 months. This can be interpreted as the older children have higher socio-emotional adjustment levels.

In the study, socio-emotional adjustment scores of the students were also analyzed in terms of their preschool attendance. As a result of this analysis, it is found that students that attended preschool education have higher scores of socio-emotional adjustment to school as compared to those without preschool education. Therefore, it is possible to conclude that preschool attendance facilitates socio-emotional adjustment. Günindi (2008) also revealed a similar finding in his study and reported that adjustment scores increased in parallel to the increase in the duration of attendance in preschool education whereas the maladjustment scores decreased.

Furthermore, when the socio-emotional adjustment scores were analyzed in terms of income level of their families, it was seen that adjustment level increased in parallel to the increase in income level of the family. In the light of this finding, it is possible to say that the socio-emotional adjustment enhances as the income level of the family increases. Özgülük (2006) also obtained similar results in his study.

In conclusion, socio-emotional adjustment to school is a crucial issue that can affect the future academic performance of students. Therefore, in terms of achievement of the educational objectives, it is deemed vital to assist students through supportive practices designed by paying attention to the above-mentioned variables affecting socio-emotional adjustment of students particularly at the beginning of primary school.

GİRİŞ

İlkokul birinci sınıf, bireylerin akademik ve sosyal yaşamları boyunca kullanacakları bilgi ve becerilerin temellerinin atıldığı dönem olması nedeniyle kritik bir öneme sahiptir (Temur, Özyeğit, Divrenge, Özkara ve Ayyıldız, 2012). Onlar yeni arkadaşları ve öğretmenleriyle bu sınıf düzeyinde tanışmaktadırlar. Bu açıdan değerlendirildiğinde okul, öğrenci için yepyeni bir sosyal çevredir. Bu sosyal çevrede çocuğun kişilik yönünden bütünlüklü, bedensel yönden sağlıklı, duygusal yönden ise mutlu ve başarılı bir biçimde gelişimini sürdürebilmesi için gerekli olan önlemlerin alınması ve uygun bir öğrenme ortamının düzenlenmesi onun gelişim çizgisini olumlu yönde etkileyecektir. Okulda sağlanan eğitimle, öğrencilerin yetenekleri geliştirilip onların kendi kendilerine yeten bireyler haline dönüşmesi sağlanmaya çalışılırken bir yandan da sosyal yönü ve toplumsal bilinci gelişmiş insanlığa yararlı birer birey olmalarının önündeki engeller giderilmeye çalışılmaktadır (Yavuzer, 2009). Bu amaçla araştırmacılar eğitimsel teoriyi; eğitimin doğası, amacı, yöntemi ve topluma yansıyan etkileri bağlamında geçmişten günümüze uzanan bir çizgide ele almaktadır. Bu bakış açısıyla eğitim meselesi, sadece eğitilecek çocuklar ve onların ebeveynlerini ilgilendiren bir konu olmanın ötesinde, tarafı olsun ya da olmasın tüm toplumun sorumluluk alanı olarak görülmektedir. Ancak bu şekilde insanların hepsinin doğru şeyleri yapacak, yani topluma geniş çapta sosyal yararlar sağlayacak ve genel olarak toplumun yaşam standardını hem ahlaki hem de maddi yönden geliştirecek şekilde eğitilebileceklerine inanılmaktadır (Warnock, 2004; Gardner, 2006; Ensar, 2009). Fakat bütün bu beklentilerin karşılık bulabilmesi sisteme katılan her bir bireyin sosyal ve duygusal açıdan sisteme yani okula uyum sağlaması ile mümkün olmaktadır. Bu nedenle okula sosyal ve duygusal açıdan uyum, eğitim hayatının başlangıcındaki en önemli adım olarak görülmektedir.

Çocuğun hazırbulunuşluluğunda ve okula uyumunda okul öncesi eğitim almasının, anne ve babasının okula verdiği önemin, çocuğa sağlanan sosyal ve ekonomik imkânların önemli bir payı vardır (Yavuzer, 2009). Ayrıca okula başlarken çocuğun, zihinsel yeterlikler bakımından, yaşına uygun öğrenme ve kavrayış düzeyine ulaşmış olması ve yaşına uygun öğrenme ortamında eğitim görmesi okula uyumunu kolaylaştırmaktadır (Ahmetoğlu, 2004; Yörükoğlu 2013). Literatürde okul uyumu üzerinde çeşitli değişkenlerin etkili olduğu belirtilerek özellikle, öğretmenler, akranlar ve anne babaların rolüne vurgu yapılmaktadır (Önder ve Gülay, 2010).

Okula uyumun sağlanabilmesi için önemli görülen diğer bir değişkense yaştır. Çocuğun beklenen davranışı sergileyebilmesi öğrenebileceği yaşa, yani olgunluğa ulaşmasıyla doğrudan ilişkilidir. Örneğin, çocuğun ilk okuma yazma aşamasını başarılı bir biçimde tamamlayabilmesi için kalemi doğru tutup yazabilmesi gerekmekte ve bu da parmak kaslarının gelişmesiyle mümkün olmaktadır (Chomsky, 2007; Giordan, 2008; Bodrova ve Leong, 2010; Yıldız, 2013). Bilindiği üzere okula uyumun sağlanabilmesi için önemli görülen kritik yaş ve dönemlerle uyumlu olup olmadığı henüz yeterli düzeyde incelenmemiş bazı

güncel uygulamalarla da karşılaşılmaktadır. Söz konusu güncel uygulamalardan birisi de kamuoyunda 4+4+4 eğitim sistemi olarak bilinen 8 yıllık zorunlu ve kesintisiz eğitimi 12 yıla kademeli bir biçimde çıkararak İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 11 Nisan 2012 tarihli ve 28261 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 4+4+4 teklifi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nda, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nda değişiklikler yapılmış; yapılan bu değişiklikler birçok düzenlemeyi de beraberinde getirmiştir. Örneğin, ilkokula kayıt yaşı, yapılan bu düzenlemelerden birisidir. 07.08.2003 tarihli ve 25212 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan MEB İKY’nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (z) bendi “ z) Mecburi ilköğretim çağı: 6-13 yaş grubundaki çocukların eğitim ve öğretim süresini kapsayan yaş aralığını, ifade eder.” şeklinde değiştirilmiş, 7-14 yaş aralığı olan mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş aralığı olarak düzenlenmiştir. Bu uygulamayla 60-66 ay yaş aralığındaki çocukların okula kayıtları veli isteğine bırakılmıştır. 66- 72 ay yaş aralığındaki çocukların okula kayıtları zorunlu tutulmuş, daha önce okul öncesi eğitim alan 60-72 ay aralığındaki çocuklar ise bu araştırmanın yapıldığı 2012-2013 eğitim öğretim yılında birinci sınıfa kayıt edilmeye başlanmıştır.

İnsan olmanın en önemli göstergelerinden birisi sayılan duygular, sosyal duygusal uyum başlığı altında incelenmekte ve duyguların sosyal bağların kurulmasındaki temel işlevine dikkat çekilmektedir. Bu bakımdan araştırmacılar, insan davranışının sosyal ve duygusal boyutlarının ne denli karmaşık bir yapıya sahip olduğunu açıklamak için "sosyal duygusal" bağdaştırmasını kullanmışlardır. Sosyal uyumu ise bireyin diğer insanlara uyum gösterebilme yeteneğinin yanı sıra grubunda kendini özgün bir biçimde tanıtabilmesiyle açıklamışlardır (Bayhan ve Artan, 2004; Işık, 2006; Obalar, 2009). Örneğin Güven ve Işık (2006), sosyalleşmeyi bireyin içinde yaşadığı toplumun davranış kalıplarını, kurallarını, değerlerini kişiliğine mal ederek, o toplumun bir bireyi olması çabasıyla açıklamakta ve bu çerçevede Corsaro ve Molinari’nin “bireyin öğrendikleri yoluyla çocuğun sadece kültürünü ve toplumun özelliklerini içselleştirmediğini, aynı zamanda o toplumun geleceğine ve değişimine de katkıda bulunduğu” (aktaran Güven ve Işık 2006: 126) doğrultusundaki ifadelerine yer vermektedirler.

Her çocuk kendine özgü bir gelişim özelliğine sahiptir. Çocukların hangi yaşlarda hangi davranış özelliğine sahip olduğunun; hangi davranışlarının hangi dönemlerde doğal, hangilerinde ise bir probleme karşılık geldiğinin bilinmesi gerekmektedir. Ayrıca problem olarak değerlendirilen davranışların düzeltilmesi için atılması gereken adımlar konusunda okul kadar ailenin de bilinçli olması çocuklarla sağlıklı bir ilişkinin kurulmasını sağlayacaktır (Aral ve Baran, 2011). Çocuklarda gelişimin doğasını tanımak ve gelişim dönemlerinin özelliklerini iyi bilmek, öğretim programlarının çocukların gelişim özelliklerine göre hazırlanmasını da kolaylaştıracaktır (Erden ve Akman, 2012). Okulun eğitim ve öğretim sürecinde uyum ve bilgilendirme olmak üzere iki işlevinin olduğu, ancak öğrencilerin okula ilişkin algılarının incelendiği bazı araştırmalarda onların en çok “bilgi sağlayıcılık” işlevini dile getirdikleri bildirilmektedir (Bilgili, 2007). Oysa okulun bilgilendirme

işlevi yanında öğrencilerin uygulanan sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere, yani sosyal çevreye uyumu da son derece önemlidir (Oktay, 1998). Nitekim, okula uyum sağlayan çocukların uyum düzeyleri yükseldikçe olumlu sosyal davranış sıklıkları artmakta; saldırganlık, korku, kaygı, dışlanma, aşırı hareketlilik, akran şiddetine maruz kalma düzeyleri de azalmaktadır (Gülay, 2011; Önder ve Gülay, 2010).

Okula uyum, öğrencilerin sahip oldukları bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal özelliklerinin yanı sıra okul kültürünün, öğrenme ortamının çok çeşitli özelliklerinin de bir araya gelme düzeyini ifade eder (Spencer, 1999). Bu nedenle günümüzde okulun temel özelliği bilgi aktarımının gerçekleştirildiği kurumlar tanımının sınırlarını aşarak daha çok demokratik süreçler ışığında toplumsal gelişmenin gözlemlendiği yaşam alanları olarak değerlendirilmektedir (Kılbaş, 2000; Ünal ve Ada, 2003).

Okula uyum öğrencilerin ilk akademik yaşantıları açısından da önemli görülmektedir. Çocukların çok yönlü ve karmaşık bir süreç olarak tanımlanan okuma yazmayı öğrenmeye hazır olması (Oktay, 1999), onların okula uyumlarıyla ilişkilendirilmektedir. Hatta, literatürde okula uyum sorunu yaşayan öğrencilerin okuma yazma sürecinde akranlarından geri kaldıkları ve bu nedenle de başarısız oldukları bildirilmektedir (Obalar, 2009). Bu açılarından öğrencilerin okul öncesi dönemde okula hazırlık çerçevesinde yaşadıkları deneyimlerin niteliği ve yoğunluğuna dikkat çekilerek okuma hazırlığına etki eden duygusal-sosyal faktörlerin rolüne de vurgu yapılmaktadır (Katz, 1995). Diğer yandan çocuğun okulun gerekliliklerini yerine getirmesi ve özellikle okumayı öğrenmeye hazır olmasının çok yönlü ve karmaşık bir süreç olduğu düşünülmekte ve araştırmacılar tarafından genellikle okumayı öğrenmek ile sınırlandırılan hazırlık kavramının, aslında birçok alt beceri, bilgi ve donanımı içerdiği ifade edilmektedir. Dolayısıyla, ilköğretime hazırlık sürecine etki eden bilişsel faktörler genel olarak, çocuğun okuma öğrenmesine yardımcı olabilecek becerileri kazanmasını sağlayan unsurlar olarak tanımlanmaktadır (Bruner, 1966; Wood, 2003; Oktay, 1999). Günümüzde ise okuma yazma yaklaşımlarının da hızla değiştiği gözlemlenmektedir. Bu güncel yaklaşımları Güneş (2000); yaşam boyu eğitim, beyin teknolojisi ve bilinçlendirme başlıkları altında sınıflandırmaktadır. Güneş (2013), bilgi çağındaki hızlı gelişmelerin etkisiyle şekillenen eğitim ve öğretim etkinlikleri yoluyla öğrencilere birtakım becerilerin kazandırılmasının önemine dikkat çekmekte ve etkili okuma, yazma, konuşma, yaratıcı düşünme, problem çözme, karar verme, araştırma yapma ve nasıl öğrenileceğini öğrenme gibi becerilerin kademeli bir biçimde öğrenciye aktarılmasının önemine işaret etmektedir. Benzer şekilde Gardner (2006) da aynı konuların önemine dikkat çekmekte ve günümüz dünyasında disiplinli, eleştirel ve yaratıcı bir şekilde düşünebilen, pek çok kültür hakkında bilgi sahibi, yeni keşifler ve seçimler hakkında yapılan tartışmalara katılabilen bireylere duyulan ihtiyaçtan söz etmektedir. Sonuç olarak yukarıda bahsedilen karmaşık becerilerin kazanılması ve günümüz dünyasının ihtiyaç duyduğu üst düzey düşünme becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesi eğitim sistemimizin temel hedefidir. Bu hedefe ulaşmada okulun ilk yıllarındaki performans önemli bir faktör olarak görülmekte ve yapılan

araştırmalar okulun ilk yıllarında ortaya koyulan performans ile okula uyum arasında manidar bir ilişki olduğunu göstermektedir (Obalar, 2009).

Öğrencilerin okula sosyal ve duygusal yönden uyum düzeylerinin onların gelecekteki öz benlik algıları, akademik başarıları, çağın gerektirdiği çok yönlü becerilere hâkimiyetleri ve ruh sağlıkları üzerinde belirleyici etkisi olduğu düşünülürse (Demoulin, 2000) ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeylerinin incelendiği araştırmaların oldukça önem arz ettiği görülecektir. Bundan dolayı diğer değişkenlerle birlikte değişen okula kayıt yaşının öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeyleri üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu belirlemeye yönelik böyle bir araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu çalışmadan elde edilecek sonuçlar konuyla ilgili yeni değerlendirmelerin yapılabilmesine katkı sağlayacaktır.

Problem Cümlesi

Bu araştırmada ilkökula 60-66 ay ve 66-72 ay yaş aralığında başlayan ve birinci sınıfa devam eden çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerinin, cinsiyet, yaş, okul öncesi eğitim alma durumu ve aile gelir düzeyi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeyi cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeyi yaş aralığı değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeyi okul öncesi eğitim alma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin sosyal-duygusal uyum düzeyi ailenin gelir düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Nicel bir araştırma olan bu çalışmada, genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelleri, iki ya da daha çok değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2003).

Evren ve Örneklem

Yapılan araştırmanın evrenini İstanbul ilinin Sultangazi ilçesinde ilkökul birinci sınıfa devam eden 60-66 aylık ve 66-72 aylık yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise İstanbul ili Sultangazi ilçesinde bulunan Melahat Öztoprak İlkokulu, İsmetpaşa İlkokulu, Nurettin Uzun İlkokulu, 75. Yıl İlkokulu, Yunus Emre İlkokulu, Orhangazi İlkokulu, 50. Yıl İlkokulu, İvat Turhan İlkokulu, Aydın Uçkan İlkokulu, Fevzi Kutlu Kalkancı İlkokulu olmak üzere toplam 10 resmî ilkökuldaki 609 ilkökul birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışma kapsamında iki ayrı veri toplama aracı kullanılmıştır:

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş aralığı, kardeş sayısı, okul öncesi eğitim alma durumu ve ailelerinin gelir düzeyi ile ilgili bilgi edinmek için hazırlanmıştır.

Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği: Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği (MASDU), Güven ve diğerleri (2004) tarafından 7 yaşındaki çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Işık (2006) tarafından ise ölçeğin 5-6 yaş çocukları için güvenilirliği ve geçerliği yapılmıştır. Faktör analizi sonucunda da 36 maddelik ölçek, 19 maddeye indirgenmiştir. Faktörlerin tanımladığı alt boyutlar şunlardır:

1. Sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma (9 madde),
2. Sosyal duruma uygun tepki gösterme (4 madde),
3. Akranlarla etkileşim (3 madde),
4. Sosyal çevreye olumlu yaklaşım (3 madde).

Ölçekteki her madde, “Her zaman”, “Bazen” ve “Hiçbir Zaman” ifadeleriyle değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan puanların artması, çocuktaki sosyal duygusal düzeyin de arttığını göstermektedir. Ölçek, toplam puan ile değerlendirilebildiği gibi, alt ölçekler bazında da değerlendirilebilmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan ölçme araçlarından eksik ya da yanlış doldurulduğu belirlenenler analiz dışı bırakılmıştır. Daha sonra toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS 16.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Araştırmada, tüm istatistiksel işlemler çift yönlü olarak sınanmış ve anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

Öncelikle araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, okul öncesi eğitim alma durumu ve aile gelir düzeyi verilerinin frekans ve yüzde değerleri çıkarılmıştır. Aynı zamanda ölçek alt boyutlarının toplam puanları hesaplanmıştır. Daha sonra verilerin normal dağılım gösterip göstermediği kontrol edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterdiği durumlarda parametrik testler, normal dağılım göstermediği durumlarda non-parametrik testler kullanılmıştır. Bu bağlamda, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma, sosyal duruma uygun tepki verme, akranlarla etkileşim ve sosyal çevreye pozitif yaklaşma puanlarının; cinsiyet, yaş ve okul öncesi eğitim alma durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız gruplarda t-testi, kardeş sayısı değişkenine bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır. Ancak veriler normal dağılım göstermediği için, aile gelir düzeyine bağlı olarak öğrencilerin sosyal ve duygusal uyum puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere, Kruskal Wallis-H Testi kullanılmıştır. Yapılan ANOVA ve Kruskal Wallis-H Testi sonucunda gruplar arasında farkın görüldüğü durumlarda,

farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere; ANOVA testi sonrasında Post-Hoc testleri, Kruskal Wallis-H testi sonrasında Mann Whitney-U testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 1’de görüldüğü üzere ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin uyum puanlarının cinsiyet değişkenine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma göstermediği belirlenmiştir (sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma [$t_{(607)} = -0,155$; $p > 0,05$], sosyal duruma uygun tepki verme [$t_{(607)} = -0,578$; $p > 0,05$], akranlarla etkileşim [$t_{(607)} = -1,268$; $p > 0,05$], sosyal çevreye pozitif yaklaşma [$t_{(607)} = -0,268$; $p > 0,05$]).

Tablo 1. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Sosyal Duygusal Uyumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Uygulanan t Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
Boyut 1	Kız	302	21,384	4,590	0,155	607	0,877
	Erkek	307	21,325	4,727			
Boyut 2	Kız	302	8,973	2,168	-0,578	607	0,564
	Erkek	307	9,074	2,164			
Boyut 3	Kız	302	6,841	1,797	-1,268	607	0,205
	Erkek	307	7,026	1,802			
Boyut 4	Kız	302	7,241	1,607	-0,268	607	0,789
	Erkek	307	7,276	1,626			

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarının yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin uyum puanlarının yaş değişkenine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma gösterdiği belirlenmiştir (sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma [$t_{(607)} = -6,109$; $p < 0,05$], sosyal duruma uygun tepki verme [$t_{(607)} = -7,441$; $p < 0,05$], akranlarla etkileşim [$t_{(607)} = 5,814$; $p < 0,05$], sosyal çevreye pozitif yaklaşma [$t_{(607)} = 4,716$; $p < 0,05$]).

Tablo 2’de görüldüğü üzere 66-72 aylık öğrencilerin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma puanlarının ($\bar{X} = 22,394$) 60-66 aylık öğrencilerin puanlarından ($\bar{X} = 20,148$) daha yüksek olduğu; yine 66-72 aylık öğrencilerin sosyal duruma uygun tepki verme puanlarının ($\bar{X} = 9,605$) 60-66 aylık öğrencilerin puanlarından ($\bar{X} = 8,351$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde, 66-72 aylık öğrencilerin akranlarla etkileşim puanlarının ($\bar{X} = 7,318$) 60-66 aylık

öğrencilerin puanlarından ($\bar{X}=6,489$) daha yüksek olduğu ve araştırmaya dâhil edilen 66-72 aylık öğrencilerin sosyal çevreye pozitif yaklaşma puanlarının ($\bar{X}=7,541$) 60-66 aylık öğrencilerin puanlarından ($\bar{X}=6,932$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Sosyal Duygusal Uyumlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Uygulanan t Testi Sonuçları

Boyutlar	Yaş	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
Boyut 1	60-66 ay	282	20,148	4,695	-6,109	607	0,000*
	66-72 ay	327	22,394	4,369			
Boyut 2	60-66 ay	282	8,351	2,167	-7,441	607	0,000*
	66-72 ay	327	9,605	1,990			
Boyut 3	60-66 ay	282	6,489	1,829	5,814	607	0,000*
	66-72 ay	327	7,318	1,686			
Boyut 4	60-66 ay	282	6,932	1,648	4,716	607	0,000*
	66-72 ay	327	7,541	1,534			

*p< ,05

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 3. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Sosyal Duygusal Uyumlarının Okul Öncesi Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Uygulanan t Testi Sonuçları

Boyutlar	OÖE	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
Boyut 1	Almış	185	23,529	3,953	8,504	406,362	0,000*
	Almamış	424	20,405	4,625			
Boyut 2	Almış	185	10,086	1,891	8,820	389,073	0,000*
	Almamış	424	8,561	2,115			
Boyut 3	Almış	185	7,794	1,529	8,708	405,040	0,000*
	Almamış	424	6,559	1,782			
Boyut 4	Almış	185	7,843	1,364	6,529	419,909	0,000*
	Almamış	424	7,004	1,651			

*p< ,05

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarının okul öncesi eğitim alma değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan t-testi sonucunda, öğrencilerin uyum puanlarının okul öncesi eğitim alma değişkenine bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma gösterdiği belirlenmiştir (sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma [$t_{(607)}= 8,504$; $p<0,05$], sosyal duruma uygun tepki verme [$t_{(607)}= 8,820$; $p<0,05$], akranlarla etkileşim [$t_{(607)}= 8,708$; $p<0,05$], sosyal çevreye pozitif yaklaşma [$t_{(607)}= 6,529$; $p<0,05$]).

Tablo 3'te görüldüğü üzere okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma puanlarının ($\bar{X}=23,529$) almayan öğrencilerin puanlarından ($\bar{X}=20,405$) daha yüksek olduğu; yine okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal duruma uygun tepki verme puanlarının ($\bar{X}=10,086$) almayan öğrencilerin puanlarından ($\bar{X}=8,561$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, okul öncesi eğitim alan öğrencilerin akranlarla etkileşim puanlarının ($\bar{X}=7,974$) almayan öğrencilerin puanlarından ($\bar{X}=6,559$) daha yüksek olduğu ve araştırmaya dâhil edilen okul öncesi eğitim almış öğrencilerin sosyal çevreye pozitif yaklaşma puanlarının ($\bar{X}=7,843$) almamış öğrencilerin puanlarından ($\bar{X}=7,004$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 4'te görüldüğü üzere Kruskal-Wallis-H testi sonucunda araştırmaya dâhil edilen ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma puanlarının aile gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir [$X^2_{(2)}=18,334$; $p<,05$]. Söz konusu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Tablo 4. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Sosyal Duygusal Uyumlularının Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Uygulanan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyut	Varyansın Kaynağı	N	SO	X^2	SD	P	Anlamlı Fark
Boyut 1	0-1000 TL	261	280,52	18,334	2	0,000*	1-2
	1001-3000 TL	335	317,69				1-3
	3000 + TL	13	469,35				2-3
Boyut 2	0-1000 TL	261	269,99	22,714	2	0,000*	1-2
	1001-3000 TL	335	327,45				1-3
	3000 + TL	13	429,35				2-3
Boyut 3	0-1000 TL	261	277,97	20,138	2	0,000*	1-2
	1001-3000 TL	335	319,91				1-3
	3000 + TL	13	463,54				2-3
Boyut 4	0-1000 TL	261	290,22	14,880	2	0,001*	1-3
	1001-3000 TL	335	309,97				2-3
	3000 + TL	13	473,73				

* $p<,05$

Mann Whitney U testi sonuçlarına göre; sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=280,52) ile 1001-3000 TL olanlar (SO=317,69) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, yine aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=280,52) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=429,35) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, aile gelir düzeyi 1001-3000 TL olanlar (SO=317,69) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar

(SO=429,35) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Bir başka ifade ile aile gelir düzeyindeki artışa paralel olarak öğrencilerin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma puanlarının anlamlı bir şekilde artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 5. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Sosyal Duygusal Uyumlarının Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Gruplar Arası Farklılaşmalarını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	0-1000 TL	1001-3000 TL	3000 + TL
Boyut 1	0-1000 TL	SO=280,52	P<,05
	1001-3000 TL		SO=317,69
	3000 + TL		SO=469,35
Boyut 2	0-1000 TL	SO=269,99	P<,05
	1001-3000 TL		SO=327,45
	3000 + TL		SO=429,35
Boyut 3	0-1000 TL	SO=277,97	P<,05
	1001-3000 TL		SO=319,91
	3000 + TL		SO=463,54
Boyut 4	0-1000 TL	SO=290,22	P>,05
	1001-3000 TL		SO=309,97
	3000 + TL		SO=473,73

Tablo 4'te görüldüğü üzere, araştırmaya dâhil edilen ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin sosyal duruma uygun tepki verme puanlarının aile gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir [$X^2_{(2)}=22,714$; $p<,05$].

Hangi gruplar arasında fark olduğunu belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre; sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=269,99) ile 1001-3000 TL olanlar (SO=327,45) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, yine aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=269,99) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=429,35) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, aile gelir düzeyi 1001-3000 TL olanlar (SO=327,45) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=429,35) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Bir başka ifade ile aile gelir düzeyindeki artışa paralel olarak öğrencilerin sosyal duruma uygun tepki verme puanlarının anlamlı bir şekilde artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü üzere, araştırmaya dâhil edilen ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin akranlarla etkileşim puanlarının aile gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir [$X^2_{(2)}=20,138$; $p<,05$].

Hangi gruplar arasında fark olduğunu belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre; sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=277,97) ile 1001-3000 TL olanlar (SO=319,91) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, yine aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=277,97) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=463,54) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, aile gelir düzeyi 1001-3000 TL olanlar (SO=319,91) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=463,54) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Bir başka ifade ile aile gelir düzeyindeki artışa paralel olarak öğrencilerin akranlarla etkileşim puanlarının anlamlı bir şekilde artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü üzere, araştırmaya dâhil edilen ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin sosyal çevreye pozitif yaklaşma puanlarının aile gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir [$X^2_{(2)} = 14,880$; $p < ,05$].

Hangi gruplar arasında fark olduğunu belirlemek üzere yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre; sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=290,22) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=473,73) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine, aile gelir düzeyi 1001-3000 TL olanlar (SO=309,97) ile 3000 TL'den daha fazla olanlar (SO=473,73) arasında gelir düzeyi yüksek olanlar lehine anlamlı farklılık olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Ancak ölçeğin diğer alt boyutlarında ulaşılan sonucun aksine aile gelir düzeyi 1000 TL'den az olan öğrenciler (SO=290,22) ile 1001-3000 TL olan öğrencilerin (SO=309,97) sosyal çevreye pozitif yaklaşma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin farklı değişkenler açısından okula sosyal duygusal uyumlarının incelendiği bu araştırmada, MASDU'nun sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma, sosyal duruma uygun tepki verme, akranlarla etkileşim, sosyal çevreye pozitif yaklaşma alt boyutları puan ortalamalarının, cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bir başka ifade ile 60-72 aylık çocukların okula sosyal duygusal uyumları cinsiyetlerinden hareketle farklılaşmamaktadır. Alanda yapılan diğer çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Günindi, 2008; Sarı, 2007). Özgülük (2006) ve Kotil (2010) tarafından yapılan çalışmalarda ise ölçeğin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma boyutunda cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılaşma belirlenmiş, diğer boyutlarında ise mevcut araştırmanın bulgularıyla paralel bir sonuç elde edilmiştir. Yine Kurt (2007), yürüttüğü deneysel çalışma öncesi yaptığı ölçümlerde cinsiyete bağlı bir farklılaşma olmadığını belirlemiştir.

Araştırmada, birinci sınıfta okuyan öğrenciler yaşlarına göre 60-66 aylık ve 66-72 aylık olmak üzere iki grup şeklinde gruplandırılmıştır. Bu iki grubun MASDU'dan aldığı puanların analizi yapıldığında puanların yaş faktörüne bağlı

olarak 66-72 aylık öğrenciler lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Elde edilen bu sonuç yaş ilerledikçe sosyal duygusal uyum düzeyinin arttığı şeklinde yorumlanabilir. Sarı (2007) ise 5 ve 6 yaş grubu çocuklarının sosyal uyum ve sınırlı sosyal uyum puanlarının yaşa bağlı olarak farklılaşmadığını, sosyal uyumsuzluk puanlarının ise yaş değişkenine bağlı olarak farklılaştığını belirlemiştir.

Araştırmada okul öncesi eğitimi alma değişkenine göre MASDU puanları incelenmiştir. Yapılan analiz sonrasında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma, sosyal duruma uygun tepki verme, akranlarla etkileşim, sosyal çevreye pozitif yaklaşma puanlarının okul öncesi eğitim almayanlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buradan okul öncesi eğitimin sosyal duygusal uyumu kolaylaştırdığı sonucuna ulaşılabilir. Günindi (2008) tarafından yapılan çalışmada da benzer bir sonuca ulaşılmış, okul öncesi eğitimde geçen sürenin artışına paralel olarak uyum puanlarının arttığı, uyumsuzluk puanlarının azaldığı tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan MASDU ölçeğinin aile gelir durumu değişkenine göre puan ortalamalarına bakıldığında aile gelir düzeyinin artmasına paralel olarak uyum düzeyinin de arttığı görülmektedir. Buradan hareketle ailenin gelir düzeyi arttıkça sosyal duygusal uyumun da kolaylaştığı söylenebilir. Benzer sonuçlar Özgülük (2006) tarafından yapılan çalışmada da görülmüştür.

Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin farklı değişkenler açısından okula sosyal duygusal uyumlarının incelendiği bu araştırmada, araştırmaya dâhil edilen öğrencilerin sosyal uyum puanlarının cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşlarına göre (60-66 aylık ve 66-72 aylık) sosyal duygusal uyum puanlarının 66-72 aylık öğrenciler lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür.

Araştırmada okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal duygusal uyum puanlarının okul öncesi eğitim almayanlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Son olarak araştırmada aile gelir düzeyinin artmasına paralel olarak uyum düzeyinin de arttığı belirlenmiştir. Bu sonuçlardan hareketle araştırmacılara, öğretmenlere, okul yöneticilerine ve eğitim programlarını hazırlayanlara şu önerilerde bulunulabilir:

İlkokula başlayan öğrencilerin sosyal duygusal uyumu ve onu etkileyen faktörler üzerine daha kapsamlı ve daha derinlemesine araştırmalar yapılmalıdır. Alandaki bilgi eksikliğinin giderilmesi açısından bu tür araştırmalardan elde edilecek sonuçların önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırılması gereken bir diğer konu sosyal duygusal uyumun öğrencinin farklı gelişim alanlarındaki ilerlemesi ve akademik başarısı üzerindeki etkileridir. Bu konuda da yeni araştırmalara ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin okulun gereklerini yerine getirecek seviyeye ulaşması ve okula sosyal ve duygusal yönden uyum sağlaması bakımından 6 aylık süre dahi önemli farklılıklar yaratabilmektedir. Bu nedenle eğitim öğretim yılının başında 60-66 ay yaş aralığındaki öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştıracak uygulamalara yer verilmesi faydalı olacaktır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar sosyal duygusal uyumda okulöncesi eğitimin önemli olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, 48-60 ay yaş aralığı için okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması yönünde gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca, sosyoekonomik seviyenin düşük ve orta düzeyde olduğu bölgelerde öğrencilerin okula sosyal ve duygusal uyumunu yavaşlatan faktörlerin olumsuz etkisini azaltacak tedbirlerin de planlanması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Ahmetoğlu, E. (2004). *Zihinsel Engelli Çocukların Kardeş İlişkilerinin Anne ve Kardeş Algılarına Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aral, N., & Baran, G. (2011). *Çocuk gelişimi*. İstanbul: Ya-Pa Yayın A.Ş.
- Bayhan, P. S., & Artan, İ. (2004). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Bilgili, F. (2007). *İlköğretim 1. Sınıfa Yeni Başlayan Öğrencilere Uygulanan Eğitim-Öğretime Hazırlık Çalışmalarının Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Bodrova, E. ve Leong, D. (2010). *Zihnin araçları: Erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı*. G. Haktanır (Yay. Haz.), (Çev. , T. Güler, F. Şahin, A. Yılmaz, ve E. Kalkan). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bruner, J. S.(1966). *Toward a theory of Instruction*. New York: W. W. Norton.
- Chomsky, N. (2007). *Demokrasi ve eğitim*. C. P. Otero (Ed), (Çev. N. Ersoy, Z. Kutluata, A. K. Saysel, E. Abaoğlu, B. Karadağ, A. Sönmez). İstanbul: Bgst Yayınları.
- Demoulin, D. F. (2000). "Complete Summary of a Four-Part Research Project For The I Like Me Program". U.S.A: Department of Educational Studies University of Tennessee-Martin, Tn 38222.
- Ensar, F. (2002). *Retorik Yapı Kuramının Açıklayıcı Metinler Örneğinde Bir Uygulaması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Erden, M., & Akman, Y. (2012). *Eğitim psikolojisi: Gelişimöğrenme-öğretme* (20. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Gardner, H. (2006). *Eğitimli akıl*. (Çev., Özden Akbaş). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları Ltd.
- Giordan, A. (2008). *Öğrenme*. (Çev., M. Baştürk, E. Bozavlı, ve M. Tulan). De Ki Basım Yayım Ltd. Şti.
- Gülay, H. (2011). 5-6 yaş grubu çocuklarda okula uyum ve akran ilişkileri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (36).
- Gülay, H., & Önder, (2011). Annelerin tutumlarına göre 5-6 yaş çocuklarının sosyal-duygusal uyum düzeyleri. *A Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1).
- Güneş. F. (2000). *Uygulamalı okuma yazma öğretimi*. Ankara: Ocak Yayınları.

- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Günindi, N. (2008). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş çocuklarının sosyal uyum becerileri ile anne-babalarının empatik becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Güven, Y., & Işık, B. (2006). Beş yaş çocukları için marmara sosyal duygusal uyum ölçeğinin (masdu-5 yaş) geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23, 125-142.
- Güven, Y., Önder A., Sevinç M., Aydın O., Balat G. U., Palut B., Bilgin H., Çağlak S., & Dibek, E. (2004). Altı Yaş Çocukları İçin Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği (MASDU)'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *I. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi Basılmamış Bildiri Özetleri* (45). İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.
- Işık, B. (2006). *Ailenin örgütsel ve yapısal niteliğinin 60-72 aylık çocukların sosyal-duygusal uyum düzeyine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Işık, M. (2007). *Anasınıfına Devam Eden Beş-Altı Yaş Çocuklarına Sosyal Uyum ve Beceri Ölçeğinin Uyarlanması ve Uygulanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 6287, (2012). *T.C. Resmi Gazete*, 28261, 11 Nisan 2012.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi, Kavramlar-ilkeler-Teknikler* (12.Basım). Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım Ltd. Şti.
- Katz, L.G. (1995). Readiness: Children and their schools. Ellen N. Junn, Chris J. Boyatzis (Ed) , *Child growth and development*, (p. 68-74). The Dushkin Publishing Group, USA.
- Kılbaş, Ş. (2000). Çocuğun dinlenme, boş zamanı değerlendirme, oynama, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma hakkı. *Ç. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (18), 206-218.
- Kotil, Ç. (2010). *Okul öncesi eğitim kurumuna yeni başlayan 5 yaş çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerine annenin ebeveyn öz yeterlik algısı ile okul beklentilerine uyum düzeyinin etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kurt, F. (2007). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden beş-altı yaş çocuklarının sosyal uyum ve becerilerine proje yaklaşımı eğitim programlarının etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2003). *T.C. Resmi Gazete*, 25212, 07 Ağustos 2013.
- Obalar, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma becerileri ile sosyal duygusal uyum ve zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Oktay, A. (1998), Çocuğun yaşamında ilkokulun yeri ve önemi. *Yaşadıkça Eğitim*, 4.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın sihirli yılları okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon yayınları.
- Önder, A., & Gülay, H. (2010). 5-6 yaş çocukları için okula uyum öğretmen değerlendirme ölçeği'nin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2 (1), 204-224.
- Özgülük, F. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumlarında tam ve yarım günlük eğitim programlarına göre 5-6 yaş grubu çocuklarının sosyal ve duygusal gelişimlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Sarı, E. (2007). *Anasınıfına devam eden 5-6 yaş grubu çocukların, annelerinin çocuk yetiştirme tutumlarının, çocuğun sosyal uyum ve becerilerine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Spencer, M.B. (1999) Social and cultural influences on school adjustment: The application of an identity-focused cultural ecological perspective. *Educational psychologist*, 34(1).
- Temur, D. Ö., Özyeğit, D., Divrenği. M., Özkara, M., & Ayyıldız, Y. (2012). *Uyum ve hazırlık çalışmaları öğretmen kitabı ilkokul birinci sınıf* (Birinci baskı). MEB.
- Ünal, S., & Ada, S. (2003). *Sınıf yönetimi* (2. baskı). İstanbul: M.Ü. Döner Sermaye İşletmesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Birimi.
- Warnock, B. (2004). Education: theory and practice. In R. Gregory (Edt. By), *The Oxford companion to the mind* (Second Edition) (pp. 276-279). Oxford University Press.
- Wood, D. (2003). *Çocuklarda düşünme ve öğrenme* (Çev., M. Özünlü). Doruk Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (2009). *Bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimiyle çocuğunuzun ilk 6 yılı* (24. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2012). *Eğitim ve gelişim özellikleriyle okul çağı çocuğu* (15. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldız, M. (2013). Yazma güçlüğü (disgrafi) olan bir ilkokul 2. sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklılığının geliştirilmesi: Bir eylem araştırması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (4), 282-311.
- Yörükoğlu, A. (2010). *Çocuk ruh sağlığı* (30. Basım). İstanbul: Özgür Yayınları.